

Riksförbundet för Social
och Mental Hälsa
2008-10-28

Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över Värddigt liv inom äldreomsorgen SOU 2008:51

RSMH, Riksförbundet för Social och Mental Hälsa, har av Handikappförbundens Samarbetsorgan, HSO, inbjudits att avge yttrande över denna remiss, eftersom man inte kommer att lämna in egna synpunkter. RSMH vill med anledning därav framföra följande.

RSMH ställer sig i huvudsak positivt till de förslag som utredningen lämnar i vad avser En nationell värdegrund, Ökat inflytande för äldre, Fokus på resultat av insatser och uppföljning, Behovsbedömning, Värdegrundsmärkning, Ersättning till enskilda personer, Stöd till implementering samt Synpunkter och klagomål. Vi anser att förslagen är bra och att de tillsammans kan utgöra en värdighetsgaranti och medverka till en förbättring av äldreomsorgen.

Emellertid anser vi det vara en brist att utredningen inte närmare belyser situationen för äldre människor *med psykisk ohälsa*, vilken visar på upprörande brister. Vi vill därför påminna om vad som framkommer i kapitlet Psykisk hälsa hos äldre i Socialstyrelsens lägesrapport 2007, Vård och omsorg om äldre.

Nedan har vi gjort en enkel sammanställning av hur situationen kan beskrivas.

Fler äldre människor drabbas av psykisk ohälsa och det finns studier som visar att 30 procent av dem över 70 år har en psykisk sjukdom av lättare eller svårare art. 10-15 procent av kvinnor och män över 65 år lider av depressionssjukdom (varav 5 procent av djupare depression), 2 procent av psykos, 1-3 procent av bipolär sjukdom och 3-5 procent av generaliserat ångestsyndrom.

De uppföljningar som gjorts av statliga satsningar på primärvård, äldreomsorg och psykiatri visar dock att flera landsting inte alls gjort någon särskild satsning på äldre människor med psykisk ohälsa. I Halland finns dock en lättillgänglig hjälp både för vårdgrannar och äldre. En inventering av Svensk förening för äldrepsykiatri visar också att 12 av 21 landstingsområden saknar specialiserad medicinsk kompetens för äldre med psykisk sjukdom.

För en del äldre som mår psykiskt dåligt på grund av ensamhet, nedstämdhet och otrygghet kan det vara svårt att få insatser som boende, boendestöd eller dagverksamhet av

POSTADRESS	TELEFON	TELEFAX	POSTGIRO	ORG.NR	E-POST
Instrumentvägen 10 126 53 Hägersten	08-772 33 60	08-772 33 61	40 62 92-3	802005-6985	rsmh@rsmh.se

Riksförbundet för Social
och Mental Hälsa

socialtjänsten. För att vara berättigad till bistånd krävs omfattande fysiska eller kognitiva funktionsnedsättningar.

Sammanfattningsvis, säger Socialstyrelsen, finns det ett stort och växande behov av hjälpinsatser för äldre med psykiska besvär. Resurserna för psykiatrisk och psykoterapeutisk vård och behandling är dock underdimensionerade och enskilda äldre har ytterst begränsad tillgång till dem. Utöver läkemedelsbehandling finns det inte många behandlingsalternativ. Förutom att Nationell psykiatrisamordning har föreslagit att kommunerna behöver utveckla sina verksamheter när det gäller insatser och bedömningar, och att landstingen bör tillhandahålla äldrepsykiatrisk kompetens anser Socialstyrelsen att regeringen bör överväga en långsiktig satsning på området.

RSMH hoppas nu att regeringen med anledning av detta särskilt låter belysa situationen för äldre människor med psykisk ohälsa - en värdighetsgaranti värd namnet måste garantera en bra vård och omsorg även för denna grupp människor.

Riksförbundet för Social och Mental hälsa

Jan-Olof Forsén
Ordförande

Claes Rundqvist
Intressepolitisk assistent

Kopia

Socialstyrelsen
Sveriges Kommuner och Landsting
Handikappförbunden, HSO
Tidningarnas Telegrambyrå
Sveriges Radio
Sveriges Television
TV4
Dagens Nyheter
Svenska Dagbladet
Aftonbladet
Expressen

POSTADRESS	TELEFON	TELEFAX	POSTGIRO	ORG.NR	E-POST
Instrumentvägen 10 126 53 Hägersten	08-772 33 60	08-772 33 61	40 62 92-3	802005-6985	rsmh@rsmh.se